Dosarul nr. 21r-1926/23 Judecătoria Orhei (sediul Central)
1-23031027-02-21r-20072023 Judecător : Caragia Veaceslav

D E C I Z I E

21 decembrie 2023 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Spoială Alexandru
Judecătorii Gîrbu Silvia și Băbălău Denis

a judecat, în lipsa participanților la proces, în ordine de recurs, recursul avocatului Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) nr. 21ji-280/2023 din 21 iunie 2023, cu privire la cererea avocatului Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel *****, născut la ***** privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, în privința sa.

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 28.02.2023 – 21.06.2023;
Instanța de recurs: 20.07.2023 – 21.12.2023;
Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal, –

C O N S T A T Ă:

1. La data de 28 februarie 2023, în cadrul Judecătoriei Orhei (sediul Central) a parvenit spre examinare, c cererea depusă de avocatul Svetlana Coșneanu, în interesele condamnatului Morari Marcel *****, privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova
2. Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) nr. 21ji-280/2023 din 21 iunie 2023, s-a respins cererea depusă de avocatul Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel *****, privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ca neîntemeiată.

3. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond avocatul Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din data de 21.06.2023 și emiterea unei decizii prin care condamnatul Morari Marcel să fie amnistiat.

4. În susținerea poziției sale indică că, Morari Marcel a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192^1 alin. (2) lit. c) Codul penal, care se califică ca infracțiune mai puțin gravă.

5. Menționează că, la data de 21.02.2023, Comisia Specială a Penitenciarului nr. 18 – Brănești a decis de-a refuza în expedierea materialelor în instanța de judecată pentru examinarea posibilității aplicării în privința lui Morari Marcel a Legii nr.243 cu privire la amnistie pe motiv că, se caracterizează negativ și prezintă risc de recidivă ridicat.

6. Consideră că, hotărârea Comisiei speciale din 16.02.2023 poartă un caracter pur formal, deoarece nemijlocit condamnatul Morari Marcel s-a aflat în această instituție penitenciară o perioadă foarte scurtă de timp, după ce a fost reținut la data de 26.08.2022, iar pe parcursul a 3 luni s-a aflat în penitenciarul nr. 17 – Rezina. Concluzia psihologului nu este argumentată prin care acțiuni ale condamnatului Morari Marcel s-a ajuns la verdictul că el prezintă risc de recidivă ridicat, deoarece la materialele dosarului personal al condamnatului Morari Marcel lipsesc probe care ar argumenta poziția comisiei.

7. Mai comunică, că la materialele dosarului personal al condamnatului Morari Marcel nu există nici o dovadă că el a încălcat ordinea din penitenciar sau că a fost sancționat disciplinar. Faptul că, condamnatul Morari Marcel nu a fost implicat în acțiuni ce periclitează siguranța penitenciarului, respectă regimul de detenție, nu este implicat în careva activități educative, nu a participat la ore informative și nu a manifestat interes pentru muncă nu-i pot fi reproșate aceste inacțiuni, deoarece nu există dovezi că dânsul a fost înștiințat despre petrecerea acestor măsuri cu caracter educațional.

8. Relatează că, la rândul său, condamnatul Morari Marcel a declarat că, el nu s-a angajat în câmpul muncii din motivul că, el a fost transferat în Penitenciarul din Brănești în perioada de iarnă, s-a aflat o perioadă în carantină și locuri disponibile de muncă nu erau.

9. Conform art.447 alin. (1)-(3) Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.*

10. În termenul stabilit de către instanța de recurs, Penitenciarul nr. 18 – Brănești și acuzatorul de stat nu au formulat referință la cererile de recurs înaintate.

11. *Analizând şi apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei penale şi prevederile legale pertinente, Colegiul penal conchide că, recursul*

declarat este nefondat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

12. Conform art. 437 alin.(1), pct. 4) Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

13. Potrivit art. 448 alin.(1) Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

14. În conformitate art.449 Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1)* ***respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat;*** *b) recursul este depus peste termen; c) recursul este inadmisibil; 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului; c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare; d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanţa de fond, instanţa de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului.*

15. Subsecvent normei citate, instanţa de recurs, în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1), pct.1), lit. a) Codul de procedură penală, respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.

16. Conform art.469 Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal); 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amînarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amînării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.472[2] din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare (art.64 din Codul penal); 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art.67 din Codul penal); 9) anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 din Codul penal); 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa; 11) executarea sentinței în cazul existenței altor hotărîri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărîri; 12) computarea arestării preventive sau a*

arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea hotărîrii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal); 13[1]) internarea forţată într-o instituţie ftiziopneumologică (art.96[1] din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situaţiei (art.10 şi 10[1] din Codul penal), precum şi excluderii din hotărîrea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată; ***15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare);*** *16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripție ale executării sentinței de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor; 17[1]) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților; 18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați.*

17. Conform art.107 alin.(1) Codul penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

18. Potrivit art.272 alin.(1) Codul de executare, *în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituţiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemenţă fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanţei de judecată competente conform art.470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condiţiile Codului de procedură penală.*

19. În sensul prevederilor legale enunțate, *amnistia* reprezintă o cauză care stinge raportul penal de conflict sub aspectul pedepsei, ce constă în actul de clemență al legiuitorului care, din rațiuni de politică penală sau socială, renunță la dreptul de a aplica sancțiuni de drept penal persoanelor care au comis anumite infracțiuni.

20. Justificarea aplicării unui act de clemență, cum este amnistia, prin care persoanele, ce au comis infracţiuni, sunt liberate de răspundere şi pedeapsă penală, necesită evaluarea unui şir de factori cum ar fi: impactul pe care îl va produce asupra societăţii, componenţele de infracţiune şi categoriile de persoane în privinţa cărora urmează să se extindă actul dat, structura populaţiei penitenciare, efectul pe care îl va produce asupra numărului populaţiei penitenciare, frecvenţa aplicării unor asemenea acte şi raţionalitatea aplicării actului respectiv la momentul dat.

21. La data de 24 decembrie 2021 a fost adoptată şi la 31 decembrie 2021, a intrat în vigoare Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova.

22. În conformitate cu art. 1 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii

Moldova, *prezenta lege se aplică condiţionat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probaţiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidenţa prevederilor art.2–5, 7, 8. Aplicarea amnistiei faţă de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa, din reprezentanţi ai Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului Naţional de Probaţiune, precum şi din experţi psihologi judiciari atestaţi. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiţiei şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiţiei. În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituţia care pune în executare pedeapsa iniţiază demersurile către instanţele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi. Aplicarea amnistiei faţă de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar faţă de persoanele inculpate care cad sub incidenţa art.2 alin.(4) – de instanţa de judecată, la faza de judecare a cauzei. Persoana bănuită, învinuită poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanţa de judecată privind examinarea posibilităţii aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de procuror. Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanţa de judecată privind examinarea posibilităţii aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.*

23. Studiind materialele cauzei, Colegiul penal atestă că, prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) nr. 21ji-280/2023 din 21 iunie 2023, s-a respins cererea avocatului Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel, privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX- a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ca neîntemeiată.

24. Instanța de recurs reține că, prin cererea înaintată a fost înregistrat demersul avocatului Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel, cu privire la aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, în privința condamnatului Morari Marcel.

25. Raportând dispozițiile normelor sus-citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția judecătorului de instrucție prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul penal apreciază concluzia instanței de fond ca fiind una corectă.

26. Colegiul penal relevă că, amnistia reprezintă, în sine o cauză reală de excludere a răspunderii penale, având ca efecte cu privire la toți participanții la săvârșirea infracțiunii, însă, deoarece aceasta este incidentă *in rem*, și nu *in personam*,

consecințele pot surveni numai dacă sunt îndeplinite anumite condiții personale, iar, prin intermediul prevederilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, legiuitorul indică expres condițiile fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea şi anume: *prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa.*

27. Cu referire la *primul aspect* prevăzut de legiuitor, instanța de recurs remarcă, că constatarea comportamentului pozitiv pe parcursul executării pedepsei penale se desprind ca urmare a resocializării penitenciare a condamnatului, reprezentând, per ansamblu un proces complex, care constă în activităţile socio-educative desfăşurate de personalul penitenciar prin intermediul unui complex de măsuri cu caracter educativ, juridic, social, organizatoric, psihopedagogic etc., activităţi ce sunt aplicate în scopul modificării sistemului lui de valori antisociale având ca scop restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât de către condamnaţi, cât şi de către alte persoane, numărul de stimulări pe perioada detenției, numărul sancțiunilor disciplinare, numărul de participări în activitățile educative în cadrul penitenciarului, caracteristica din partea membrilor de familie, cunoscuți, rude și prieteni, numărul condamnărilor, situația familială, predispoziția deținutului de a repara prejudiciul moral și material.

28. Cât privește *cel de-al doilea aspect* prevăzut de legiuitor privind evaluarea psihologică a condamnatului în scopul stabilirii riscului de recidivă, urmează a fi supuse aprecierii prevederile Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care la pct. 53, 55, 57 stabilesc că, psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6. Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog sau consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

29. Conform anexei nr. 6 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă că, prin „risc ridicat de recidivă” se înțelege predominarea factorilor criminogeni ce condiționează o recădere infracțională; „risc mediu de recidivă” – prezența redusă a factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni, dar prematură pentru diminuarea comportamentelor negative viitoare; „risc redus de recidivă” –

prezența redusă sau lipsa factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni și duc la încetarea comportamentelor negative viitoare”.

30. Potrivit anexei nr. 7 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă trei categorii a nivelului de recidivă și anume, „scăzut”, „mediu”, „sporit”.

31. Aici, instanța de recurs învederează că, evaluarea psihologică a condamnatului trebuie să aibă o desfășurare logică, pornind de la identificarea antecedentelor persoanei, vizând atât informații privitoare la condamnările anterioare, cât și la istoria comportamentală a celui evaluat. Urmează identificarea comportamentului infracțional și circumstanțele în care acesta s-a produs: starea condamnatului până la săvârșirea infracțiunii (vârsta, circumstanțele, acțiunile, gândurile etc.); evaluarea proprie a infracțiunii săvârșite de către condamnat (recunoaște sau nu vina); analiza alternativelor comportamentului infracțional și de ce nu au fost folosite; studierea sferei etico-morale (i-a fost greu să ia decizia, cât de ușor a luat-o, dileme morale), precum și consecințele comportamentului acestuia. În evaluarea personalității condamnatului, este necesar a stabili dacă factorii de risc persistă în continuare.

32. În speță, se atestă că, prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 02 iulie 2021, Morari Marcel ***** a fost recunoscut vinovat și condamnat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.192^1 alin. (2) lit. c) Codul penal, fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. S-a calculat termenul executării pedepsei închisorii aplicate lui Morari Marcel *****, din momentul reținerii. Începutul executării pedepsei condamnatului se consideră din 26.08.2022, iar sfârșitul executării pedepsei - la 25.08.2025 (f.d. 13-17).

33. Potrivit procesului-verbal de reținere din 26.08.2022, Morari Marcel ***** a fost reținut de facto la 26.08.2022, ora 13:45 min. (f.d. 12).

34. Colegiul penal reține că, conform extrasului din procesul-verbal nr. 3 al ședinței Comisiei Speciale a Penitenciarului nr. 18 – Brănești din data de 30.03.2023, Comisia a decis contra în expedierea materialelor în instanța de judecată privind aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova față de condamnatul Morari Marcel, temei servind faptul că, se caracterizează negativ, ultimului i s-a stabilit, riscul de recidivă fiind calificat ca ”ridicat” (f.d. 6).

35. Conform Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului Morari Marcel rezultă că, în timpul executării pedepsei, conform art. 206 Codul de executare, nu s-a adresat, nu a fost depistat la careva acțiuni ce periclitează siguranța în penitenciar, respectă programul zilei și regimul de detenție stabilit în penitenciar. Totodată, se indică că, a realizat activități planificate, și anume programul ”Adaptarea la mediul penitenciar”, iar programele ”Încadrarea în muncă”, ” Cetățenia Activă”, ”Reducerea violenței în

mediul penitenciar", " Dezvoltarea abilităților sociale" nu au fost realizate. Cu referire la evaluare psihologică se menționează că, în detenție nu atestă rezultate, motivul fiind detenție recentă. Se invocă, referitor la aspectele sociale relevante că, este holtei, provine din familie cu 2 copii, are un fecior, se află în relație de concubinaj, nu are rude cu AP, probleme de sănătate LPT, cu părinții menține legătura și este susținut de familie, nu are sancțiuni, nu are realizări (f.d. 18).

36. Instanța de recurs atestă că, din conținutul certificatului eliberat deținutului Morari Marcel rezultă că, în privința ultimului nu au fost aplicate sancțiuni și nu dispune de careva stimulări (f.d. 19).

37. Totodată, din Fișa de evaluare a riscului de recidivă rezultă că, a fost stabilit riscul de recidivă ridicat, fiind indicați factori criminogeni: istoric infracțional, lipsa calificării profesionale, prima infracțiune la vârsta de 16 ani, în detenție nu manifestă interese pentru schimbare comportamentală, precum și factori protectivi: are loc de trai, susținut de rude pe parcursul executării pedepsei, deprinderi de muncă până la detenție (f.d. 23 verso).

38. Conform extrasului din procesul-verbal nr. 2 al Comisiei Penitenciarului nr. 18 – Brănești din 24.01.2023, s-a aprobat în baza raportului de evaluare comportamentul negativ, fiind indicat ca motiv, nu are realizări (f.d. 22).

39. Potrivit certificatului cu privire la existența prejudiciului cauzat prin infracțiune și achitările efectuate pentru recuperarea acestuia, pe parcursul executării pedepsei nu au fost reținute și achitate careva sume în contul stingerii prejudiciilor cauzate prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 02.07.2021 (f.d. 20), iar în baza concluziei medicale, Morari Marcel este sănătos (f.d. 21).

40. Astfel, circumstanţele respective atestă că, cererea avocatului Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, în privința ultimului, corect a fost respinsă de prima instanță, ca fiind neîntemeiată.

41. Instanța de recurs apreciază ca fiind irelevante argumentele recurenților cu referire la faptul că componența de infracțiune pentru care condamnatul execută pedeapsa penală se încadrează în cea a amnistierii, întrucât, pentru aplicarea actului de clemență este necesar existența și cumularea condițiilor stipulate la art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, și anume caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei și evaluarea psihologică, precum că, condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, fapt neîntrunit la caz.

42. Aici, urmează de a reitera faptul că, prin prisma condiției obligatorii privind evaluarea psihologică a condamnatului în scopul stabilirii riscului de recidivă, se atestă predominarea factorilor criminogeni ce condiționează o recădere infracțională, manifestați prin istoric infracțional și motivație infracțională, lipsa calificării profesionale și în detenție nu manifestă interese pentru schimbare comportamentală.

Mai mult ca atât, potrivit actelor cauzei, condamnatul se caracterizează negativ, fiind indicat faptul că, nu are realizări.

43. În continuare, instanța de recurs consideră că fiecare cerere privind aplicarea amnistiei trebuie examinată individual potrivit particularităților deținutului evaluat. Această procedură trebuie aplicată la faza de examinare de către comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, cât și la faza de examinare a demersului în instanța de judecată. În acest sens, comisia specială trebuie să aloce timp suficient fiecăruia dintre deținuți să-și susțină poziția în fața organului colegial, să motiveze cererea de aplicare a amnistiei, să prezinte informații și probe pe care le consideră relevante în coraport cu normele de drept indicate supra.

44. În consecință, Colegiul penal reiterează convingerea că, Morari Marcel se caracterizează negativ și prezintă risc ridicat de recidivă, din care considerente, în privinţa acestuia nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

45. În final, instanța de recurs consideră relevantă și jurisprudența CtEDO în materie de amnistie, potrivit căreia Curtea reiterează că amnistiile și grațierile sunt, în esență, o chestiune a dreptului intern al Statelor membre și că, în principiu, ele nu sunt contrare dreptului internațional, cu excepția cazurilor în care se aplică la fapte care constituie încălcări grave ale drepturilor fundamentale ale omului. Cu toate acestea, ea consideră că agresiunea … constituie o încălcare gravă a dreptului la integritatea fizică și psihică și că acordarea amnistiei unuia dintre autorii acestei agresiuni, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, este susceptibilă să contravină obligațiilor impuse Statului reclamat în sensul Articolelor 3 din Convenție (*Cauza E.G. vs Moldova, par. 44*).

46. Totodată, Curtea a hotărât că ar fi contrar obligațiilor care îi revin statului în temeiul art. 2 și 3 din Convenție să amnistieze fapte de omor sau de rele tratamente săvârșite împotriva unor civili și a constatat existența unei tendințe tot mai mari, în dreptul internațional, de a se considera inacceptabilă amnistierea unor încălcări grave ale drepturilor omului (*Cauza Marguš împotriva Croației (MC), pct. 122-141*).

47. Din considerentele enunțate, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

48. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează soluția emisă, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei*).

49. În prezența circumstanțelor sus-enunțate, instanța de recurs statuează asupra temeiniciei încheierii judecătorului primei instanțe, considerente pentru care, recursul declarat de avocatul Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel urmează a fi respins ca nefondat.

50. În baza art.448, 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul avocatului Coșneanu Svetlana, în interesele condamnatului Morari Marcel declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) nr. 21ji-280/2023 din 21 iunie 2023 și se menține această încheiere fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Spoială Alexandru

Judecător Gîrbu Silvia

Judecător Băbălău Denis